

Saaremaa Ritterkonna pärimine täidetud. Idulukuu 15. päeval 1524 andis Piiskop Johann Rydel kirjaliku kinnituse, et kõik maa ja pinna omanikud rahuga oma mõisafi pidada võiksid, ja et maal jutlust ja puhast Jumala sõna, ilma inimeste lisadusteta võiks kuulutatud saada. Asjad ei siginud pärast küll nii rahulikult, aga see tuli teiselt poolt, ja tähendatud kiri oli ikka Ewangeli kiriku esimene seaduslik põhjus Baltimaal.

Tartu saadikud palusid omale juba nüüd 200 kunni 250 meest, Piiskopi ülemeele vastu abiks. Seda ei usaldanud teised linnad aga veel mitte teha, vaid andsid nõuu, veel lord oma õigust rahulise kaebtuse teel nõunda katsuda. Kui see ei aitaks, siis teaksid Riia ja Tallinna linnad, mis nende kohus teha oleks.

Riigas oli senni ikka veel Franziskuse munk Antonius Boehmower wangis peetud, kes Roomast Paapsti needmist Riia linna vastu toonud oli, kuid juba ülemal tähendatud. Veel vähe aega enne oma surma oli Erz-Piiskop Vinde seda munkla wälja pärinud, et teda waimuliku kohtu alla panna võiks. Seda pärimist ei olnud Riia linn mitte täitnud ja palus nüüd Maapäawal seisuste nõuu, mis selles asjas teha oleks. Saaremaa Ritterkonna nimel wastas Niirgen von Ungern, et munk Riia linna ja kõige seisuste vastu kurja teinud,

Riia linna kohtu ringkondas wangi wõetud ja sealt ka kohtumõistmist oma elu üle ootama peaks. Harju-Wiru mõisnikude nimel wastas Klaus Polle ja Ritterkond ja Tartu linn tunnistasid: Mitemel Maapäawal oleks kinnitatud, et need maad waimulikku needmist sallida ei võiks ega tahaks, ja kes seefugusi tülist seia maale kannaks, selle õigus oleks, et tema kotti pistetud ja kõrwale wiidud saaks. Boehmower oleks oma elu õiguse kautanud ja peaks järgmise Maapäawani wangis peetud saama, kus siis seisused kohtu mõistma saaksid. See asi mõeldaks were ja elu kohta ja waimulikku kohtu ei oleks sellega tegemist.

Heinakuu 22. päeval lahkusid seisused, järgmisel päeval lahkusid linnad Maapäawalt. Ühel meelel oli nõuu peetud ja Ewangeli usutunnistus oli ühenduse põhjuseks tunnistatud ja kinnitatud. Rahandus ei jäänud aga siiski tulemata. Kuid ülemal nägime, oli Tallinna Raekohus Dominiki munkade kloostre waranduse oma ülewaatamise alla wõtnud, oli ka kallimaid kirikuriistu Raekotta warjuse panna lastnud, ja munkade wälja saatmise juures olid ehk ka mõned käed natuke waljumini tallitanud, kui õrnad elukombed päriwad. Kiriku riistad olid aga muist seltskondade ja üsikut inimeste erasingitused ja ikka oli seisuste kesks veel mõni, kes Katholiigi kiriku